

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrť leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrť leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrť leta. — Za tuje dozele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrť leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrť leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtisopne pett-vrste 5 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolē frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 6. dec. [Izv. dop.]

Proti učenemu ministru Conradu se zbirajo hudi oblaki. Večina državnega zbora ne bode trpela in ne more trpeti, ako neče ob vso veljavo priti pri svojih volilcih, da hodi tudi zdanji učni minister baron Conrad po starem Stremayrovem potu ter se za sklepe in resolucije državnega zbora, kjer prihajajo te Slovanom na korist, prav nič ne briga. Tako stanje je neznosno. Ministerski predsednik grof Taaffe mora se odločiti zdaj ali na levo ali na desno. Zahtevati od večine, da dovoljuje vedno večja in večja bremena ljudstvu nalogati, dejansko pa povsod v prid ustavoverne ali nemško liberalne manjšine delati, to je narobe svet. Grof Taaffe ve in pozna mnenje zborove večine in pričakovati je od njegove politične razumnosti in dobre volje, da enkrat stori, kar je treba v ustavnej državi in za ministerstvo nasvetuje može, ki ne bodo, kakor Conrad in Streit, tajno in javno nasprotovali idejam zborove večine in grofa Taaffeja samega.

Poljaki so sicer glasovali za novi davek na žganjetočarije, pa nasvetujejo resolucije, da saj vlada preiskuje in poudarja, ali ne bi tudi za pivotočarje in vinotočarje enak davek se naložil. Poljakom in zvezi treh klubov na ljubo bode cela desnica za to resolucijo glasovala, a ob enem se bode izreklo, da vlada to vprašanje, če hoče, lahko prevdaria, ali uže zdaj se jej pove, da zastopniki vinskih dežel bi nikoli ne glasovali za kakšen predlog, s katerim bi vlada skušala večji davek na vino naložiti.

Listok.

Kranjski gozdni diktator.

(Dopis z Gorenjskega.)

Pred nekaj leti je po velikej cesti od Ljubljane proti Celovcu korakal mož. Bil je srednje starosti, okrogloličnega pa suhega obraza. Obleka njegova je bila zakrpana. Sem ter tja je vpila še po krojaču. Čevlji so kazali, da uže dolgo enega gospodarja služijo. Nosil je dolgo na koncu zakrivljeno palico črez ramo, na katerej je visela majhena culica.

Korakal je dalje. V vasi N krene na desno in stopi v neko graščino. Ker ga predolgo nij iz grada in ga potem nijsmo videli, da bi bil šel po vélikej cesti nazaj, pogledjmo, kako se mu godi v deželi, v katero je prišel lačen in strgan.

Na komisiji.

„Jokel, Jokel!“ Jokel skoči, da bi si kmalu nogi polomil, pomoli glavo skozi hlevno

Jedno poglavje o delovanju kranjskega deželnega odbora.

S Prevoj 5. decembra [Izv. dop.]

Dolgo časa sem uže odlašal v javnost spraviti sledečo zanimivo dogodbo, ker sem vedno pričakoval, da bode stvar vendar le rešena po navadnem poti; pa zastoj! Dogodjaj na čudovit način osvetljuje delavnost našega nemškutarskega deželnega odbora kranjskega, in ako ga bralec izve, čudil se bode dopisnikovej potrpežljivosti, da je tako dolgo čakal in odlašal z objavljenjem. Stvar je pa ta.

Na Prevojah teče uže dolgo časa pravda mej sosesko in nekim posestnikom zaradi vzdrževanja mostu ali brvi črez potok Radomlja. Dozorela pa je pravda samo tako daleč, da je bila vložena leta **1878** meseca julija pritožba zoper naredbo občinskega predstojništva, katero je bilo gledé one brvi nekaj ukrenilo. Ta pritožba je bila vložena pri dežel-nem odboru kranjskem, kakor sem uže povedal meseca julija 1878. In denes smo skoro v sredi meseca decembra 1880, in deželni odbor še zdaj nij rešil pritožbe. Most, katerega nihče popraviti neče, je mej tem razpal; nekdo se je potem toliko usmilil, da je položil nekaj desk črez koze, ki stojijo še v potoku. A ta provizorična brv je tako nevarna, da je uže mnogo ljudij palo v vodo. In letos meseca novembra pala je najstarejša deklica od maše domov gredoča s te brvi v potok, in je — utonila. Naš državno-pravdniški funkcionar je hotel onega posestnika, kateri se pravda s so-

okno in zavpije: „Beföhlen!“ „Einspanen“, čuje se od zgoraj.

Jokel še enkrat pazljivo pregleda konje, kočijo in potem zapreže dva nestrpljiva mlada konja. Kmalu potem se prikaže iz grada trebušen, precej velik rdeč mož, pod pazduho šop pisem ali „šrift“ noseč. Stopi v kočijo, Jokel požene in urno dirjajo čili konji po cesti proti . . .

Na odločenem mestu Jokel vstavi. Uže tropa kmetov odkrita pohlevno stoji in gleda moža, ki se skopava iz kočije. V tem hipu pridejo tudi gozdni hlapci, vstopijo se „habt acht“ pred kočijo in slušajo. Ti Johan boš nesel „kešt“, ti Bartel boš peljal „bokselsna“ na vrvici, Franc ti vzemi šrifte — ukazuje diktator!

Kmalu potem se pripelje še druga kočija. Iz voza stopita dva gospoda. Morata višja biti, kajti diktator jima gre nasproti in se gnjusno servilno pr klanja. In ko so vsi skupaj, jih je s kmeti vred, kateri so reveži vedno odkriti, precej velik trop.

sesko zaradi omenjene brvi, tožiti zaradi — poskušane in izvršene umora! Drugi pa so mu svetovali, naj toži rajši referenta pri deželnem odboru, kateri že dve in pol leta sedi na nerešeni pritožbi. — Soseskino predstojništvo je takoj ono nesrečo naznanilo okrajnemu glavarstvu in deželnemu odboru. — Pa vse zastoj! Potekel je zopet mesec, in rešitve še nij. Dopisnik, kateri je tudi zainteresiran pri tej brvi, se po tem poti obrača do gospoda deželnega glavarja s prošnjo — naj vendar pospeši rešitev te dve in pol leta stare vloge! Morda bo vendar pomagalo.

Pri tej priliki je vendar menda tudi lahko spet domisliti Kranjce, kako je nemškutarska stranka z Dežmanom, Schreyjem, Gariboldijem, Kalteneggerjem na čelu surovo in lažljivo napadala prejšnji deželni odbor, in kako so naštetih nemškutarski gospodje, ki zdaj v dež. odboru sedé, pa kakor dejanje kaže, delo zanemarjajo, obetali nam bele gradove l. 1877, ako oni na deželno krmilo pridejo. Zdaj so na krmilu. Ali kako delajo, to kaže ravno zgoraj omenjeni škandal, ki gotovo nij osamljen. Nemškutarji imajo jezike in obljube za ljudstvo, dela pa nimajo! Vlada bi deželi pač lahko to dobroto storila, da bi ta leni odbor in ta nelegalni zbor razpustila!

Nemci na Ruskem.

Nemec se povsod enako obnaša, kjer je mej tujci. Povsod bi rad gospodeval. To se kaže zdaj spet v Rusiji, ali poleg tega se pa tudi kaže, da ruski narod tega kratko ni malo več trpeti neče.

Ta trop se jame pomikati ob robu gozda po stezici vedno višje in višje. Ko so na mestu, jamejo se s kmeti o stvari, za katero gre, pogovarjati. Diktator veliko govori, gospoda mu kimata. Več kmet ne zastopi nič, kakor kar vidi, namreč kimanje gospodov jeden drugemu, ker škripci govoré le nemški. Sklene se protokol in vsi so lačni. Gospodje se vsedejo blizu studenca. Gozdni hlapci priskočijo, jamejo razkladati mrzla delikatna jedila, butelje vina se prikažejo. Diktator osorno gleda, sem ter tja kakega hlapca surovo pokara.

Kmetje se kakih deset sežnjev proč na travo posedejo. Izvleče vsak kos črnega kruha iz rokava. Kateri ima tudi frakelj špiritovega žganja soboj. Gulijo črni kruh in srkajo smrdeči špiritov šnops. Pač pogledujeje po strani, kjer oni trije obirajo skupaj piške in kopune, trgajo pleče in praznijo butelje. Kmetje izvlečejo male pipice, natlačijo tobaka po 4 kr. pakeljc. pušijo in gledajo za dimom, misleči si: „Čudno je, da oni skupaj obirajo piške in pijejo vino“.

Nemci so se znali v Rusiji v visoke službe in časti močno ugnezdit. Če prav so nekoliko poruseni in govore in pišejo v službi po ruski, ker morajo, vendar Nemcev v sebi ne pozabijo. Kjer je jeden Nemec na vplivnem mestu, tjakaj skuša še drugega Nemca spraviti, če prav je treba na ta način domačina izpodrinuti.

To se je zgodilo zopet te dni v Peterburgu. Šlo je za volitev novega uda v akademijo znanosti, kjer so se Nemci znali tako ugnezdit, da imajo večino odločevati. Vse rusko javno mnenje je sodilo, da najvrednejši kandidat za to mesto je ruski učenjak Mendelejev. Ali Nemci so odločili zoper njega in volili necega — Nemca.

To je v vsem ruskem občinstvu vzbudilo veliko nevoljo in Rusom se oči odpirajo, kam pridejo, če bodo Nemce na taka mesta jemali, kjer jim oni, gosti, izpodrivajo domačine, pa svojeje nastavlajo.

Zlasti „Golos“ je jako hud nad Nemce in pravi, da francoski „Cherchez la femme“ bode se moralo prevesti v „tukaj tiči Nemec!“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. decembra.

Češki „Nar. listy“ poročajo z Dunaja, da so se v češkem klubu poslancev od vseh strani slišale pritožbe na vlado in dr. Gregr je Pražaku rekel, da Čehi ne bodo vlade podpirali, če ne bo nič storila za varovanje narodnih terjatev. Pražak, da je vse premalo odločen.

Davkovski odsek državnega zbora je volil poseben odsek za peticije o reguliranju gruntne davka. — Piše se, da hoče desnica po necem kompromisu vprašanje pravičnejega razdeljenja tega davka rešiti.

Z Dunaja se piše v „Politiko“, da vlada Taaffejeva sama želi, da bi se v Wurmbrandovem predlogu glede uzakonjenja ali kodificiranja jezikovega vprašanja kaj storilo.

Vnanje države.

Črna gora je svoje diplomatske zveze s Turčijo zopet ponovila in pojde nje poslanik te dni v Carigrad.

Na **Ruskem** je odpravljen davek na sol. Časopisi to vladno naredbo z veseljem pozdravljajo.

Poslednje novice iz **Aten** glase se spet nekoliko menj vojevito. Grška vlada se boji razdraženega naroda, pa boji se tudi vojske, o katerej nij gotovo, da bi zmagovalna bila.

Francoski „Journal des Debats“ se norca dela, da na Francoskem vedno nagla-

šajo potrebo miru in se s tem francosko deželo uže smeši ter njenemu imenu škoduje. Nekdaj so Francozje mislili, da ne morejo dovolj varovati vpliva Francije, zdaj se vsemu vplivu odrekajo.

Na **Angleškem** so imeli prijatelji Grokov 2. decembra meeting pod predsedstvom lorda Roseberryja, prijatelja Gladstonovega, na katerem shodu so grajali zlasti Francosko, da za Grke nič ne stori, čeravno se je baš ona na berlinskem shodu zanje oglašala. Resolucija tega shoda zahteva, da naj Anglija dela na to, da se grške terjatve izpolnijo.

Dopisi.

Iz Ljubljane 6. decembra. [Izv. dop.]

(Vprašanje do mestnega fizika dr. Kovača.) „Slovenski Narod“ je uže opisal, na kako čuden način se je dozidavalo poslopje g. Maliča, v katerem prebiva c. kr. pošta v Ljubljani. Tudi jaz sem opazoval to čudno zidanje, a mislil sem, le zidajte, saj zadnje besedo ima vendar mestni fizik dr. Kovač, kajti od njega je v prvej vrsti odvisno ali se bode dala dovolitev za stanovanje in rabo (bewohnungs und benützungscensens.) Kdor ne ve, kako strog mož je dr. Kovač v sanitarnih stvarih, (in kdo bi tega ne bil uže skusil, če ima tudi najneznatnejšo bajtico v okrožji ljubljanskega mesta) in kdor nadalje ve, kako strogo odbija dr. Kovač dostikrat našim posestnikom dovolitev stanovanja in rabe, ako je strop ali ako so okna le kake male centimetre prenizka, ali ako zidovje še nij popolnem suho, ta si je mogel za trdno misliti, da, kar je g. Malič zakrivil, bode uže dr. Kovač poravnal, saj bode on gotovo ravnal po stavbenem redu za vojvodino Kranjsko od 25. okt. 1875, kateri velja tudi za ljubljansko mesto in katerega § 83 se glasi: „Dovolitev stanovanja in rabe: Na novo sezidana ali bistveno prenovljena stanišča, hlevi in obrtniški prostori, se ne smejo rabiti, predno je oblastnija na prošnjo stavbenega gospodarja podelila dovolitev za stanovanje in rabo po izvršenem ogledu, h kateremu je privzela jednega nepristranskega zvedenca o stavah in obstoječega zdravstvenega uda občine, in potem ko se je prepričala, da je stavba v redu izpeljana in da je v takem stanju, ki zdravju nij škodljivo.“

Vprašam vas, tedaj g. mestni fizik, ali ste vi pri ogledu, ako se je sploh vršil, pritrdili da je stavba v takem stanju, ki zdravju nij škodljivo? Ali pa ne velja tisto, kar se je

zahtevalo pri hišnem posestniku na cesti v Mestni log, kateri je bil zaradi tega, ker ste vi g. mestni fizik rekli, da so okna prenizka in zidanje še nij suho, celo kaznovan, ker je stanovanja pred ogledom uže oddal, tudi za g. Maliča v sredini mesta? Ali se vam pa mar dozidanje na pošti, ki se je zidalo konec jeseni mej vednim deževjem, uže suho in zdravju primerno zdi? Odgovor bi mi bil jako ljub!

Iz Gradca 5. dec. [Izv. dop.] Včeraj je praznovalo dijaško društvo „Triglav“ svečanost v spomin dr. Fr. Preširna in petletnega društvenega obstanka. Opis te slavnosti prepuščam drugemu dopisniku, jaz želim le omeniti dveh mislij, kateri sta bili izrečeni mej zabavo po zvršetku slavnostnega vzporeda. Ti misli nijsta novi, vendar mislim, da je vredno, spregovoriti o njih v slovenskem časniku.

Jedna teh mislij je: Slovenci v Gradcu pogrešajo središča, kjer bi se shajali, čitali slovanske novine, spoznavali se in pogovarjali o domačih slovenskih zadevah. Znano je, da je bilo tukaj društvo „Slovanska Beseda“, katero so večinom Slovenci vzdržavali. To društvo je razpalo na veliko škodo tukajšnjih Slovencev in družih Slovanov, toda o uzrokih naj se ne govori; to bi več škodovalo nego koristilo; molčimo pa učimo se. Po razpadu tega društva so graški Slovenci razkropljeni, ali boljše rečeno po prestanku „Slovanske Besede“ graških Slovencev razen dijakov nij več, le posamezni rodoljubi so, katerih vsak sam za se svoj slovenski časnik čita, ako ga sploh ima, — katerih večina je prisiljena iskati zabave mej graškimi, Slovenstvu kolikor toliko sovražnimi filistri, ali pa odreči se popolnem vsemu družbenemu življenju. Ali nij to žalostno, posebno ako se pomisli, da je tukaj mej vsemi stanovi toliko izobraženih Slovencev, da bi lahko imeli lepo in krepko društvo? V združenji in slogi je moč, in ta moč bi dobrodejno vplivala tudi na one tukajšnje rojake naše, kateri se svoje narodnosti le malo in slabo zavedajo in kateri so sè svojim zarodom na veke izgubljeni za nas, ako se jim še o pravem času ne oživi v srci jim tleča iskra rodoljubja. Zatorej ganimo se! Gospod, kateri je včeraj to misel sprožil, naj vzame stvar v roke. Videl je, da je priljubljena osoba, in nij vse jedno, kdo se stvari poprime. Zaupanje in poznanje lokalnih razmer je tu potrebno. Naj bi ta misel zopet ne zaspala!

Druga omenjenih mislij je pa ta le: Nekaj časa slavi se Preširnov spomin vsako leto. To je lepo in ne brez koristi. Kljub temu velja resno in trezno vprašati se, je li vsakoletno slavljenje Preširna res potrebno? Ali bi se ne dalo na drug način za razširjenje Preširnovoga duha več storiti, kakor z enoličnimi slovesnostmi, ki se ponavljajo leto za letom, in katerih mik mora zategadelj pojmati? Vprašajmo se, koliko iztisov neumrjočih Preširnovih poezij je prišlo mej narod zadnjih deset let, ko se je Preširen tako slavil? — Lehko je izračunati, koliko iztisov Preširnovih poezij je prodanih in število, ki se tu najde, Slovencev ne časti. Večina izobraženih Slovencev néma Preširna, ga zato tudi brati in uživati ne more. Prosti narod — žal — Preširna komaj po imenu pozna. Preširen ima več „čestiteljev“, nego poznavalcev in posnemalcev. Preširna na jeziku, v srci praznoto v dejanji pa goli materijalizem — to se le prepogosto nahaja. Ko bi vsak zaveden Slovenec svojega Preširna imel in temeljito poznal, moralo bi biti boljše v tem oziru. Za-

Črez dva meseca dobi eden izmej onih, kateri so bili na komisiji, od gospodske „urtel“, in v temu „urtelnu“ stoji, da je njegova pravda izgubljena!

Pri raportu.

Vsako nedeljo pridejo gozdni čuvaji in drugi v grad. Postavijo se v vrsto pred diktatorjevo sobo in ga pričakujejo. Gospod pride. Gre po vrsti gori in pride do moža z rdečo brado, obstoji in nekaj na nos vleče. „Stinkst schon wieder, wie ein schwein, hast den ordinären getrunken“. Mož z rdečo brado odgovori ponižno: „Melde gehorsamst, getrunken nicht, aber geraucht habe ich den ordinären“. Diktator je povsod absoluten vladar, zato se zadere: „Schweige und rauche nicht den ordinären“. Odpusti torej raport. Enega izmej njih pa k sebi pokliče, kajti, ta je „špicelj“. Kar mu ta pove se vsega dejansko drži in izvršuje. Kadar more drugega nesrečnega storiti, mu najbolj dopada.

Pri avdijenci.

Diktator hoče večkrat pri velikej gospodi zaslišan biti, da tam raportira, kar je videl in slišal. Govori vedno veliko in širokoustno. Če ga vprašajo o gozdnih razmerah, pravi, da so kmetje veseli, ker so toliko gozda dobili. Vse dobro! Pač bi bilo zdavnaj vse urejeno, ko bi narodnih Slovencev ne bilo. Kadar o teh govori, tačas je ljut in velika gospoda ga lahko izpozna, da je Slovincem velik sovražnik.

Pri volitvah sam agitira zoper Slovence in ruje. Kočijo za volitve rad posodi, vendar jo potlej preobleči pusti, ker se navadno umazani ljudje v njej vozijo. Ko pridejo na vrsto osebe, se o svojih privržencih pohvalno izrazi, kateri mu pa nijso po volji, pravi od njih: „Ist ein krakehler, besauft sich“ itd. Velika gospoda mu rada vse veruje in če ima kaj oblasti do taci — so pahneni v črno temo, kjer je jok in škripanje z zobmi!

In tako dela mož, kateri se je v deželi, kjer diktira, najedel in oblekel s prvotnimi sinovi te dežele!

torej naj bi bila zdaj prva skrb rodoljubnih založnikov slovenskih knjig in drugih vplivnih narodnjakov, da se Preširnovi pesni na novo in v ličnej obliki natisnejo. „Čestilci“ Preširnovi bi pa potem imeli nalogo širiti jih med soboj in med narod. (Taci „omikanih“ rojakov, ki pesnika ali pisatelja bolj slavé nego li beró, ima vsak narod. Uže Lessing ima epigram o Klopstoku, da ga pač vsak Nemeč hvali, a malokateri bere, in končuje: „mi (pisatelji) hočemo več bráni, a menj hvaljeni biti.“ Tudi pri nas Slovencih je taka. Ur.)

Iz Celja 5. dec. [Izv. dop.] Andrejev semenj se je letos, kakor zadnja leta srednje obnesel. Vreme nam rado ob tem času kljubuje, letos pa nas je — zdaj uže več dni — megla zakrila v svojo belo mrežo.

V nedeljo dne 28. m. m. napravila se je baklada in razsvitljeno je bilo mestece prav okusno v spomin stoletnice nastopa cesar Jožefovega II. vladanja. Zdi se nam, ka' bi bolj pomenljiva in priličnejša bila svečanost še le čez deset let na spomin leta 1790, ko je Jožefovo cesarjevanje nehalo; kajti nastop omenjenega vladanja slaviti bi se tudi lahko smatralo kot demonstracija prevzvišenemu sedanjemu vladarju. In vsled tega nekaj hiš nij bilo rvzsvitljenih in tudi iz družih uzrokov, ki se upirajo na tedajšnje ukaze glede šol in uradov itd.

Pa tudi v sosednjem Laškem trgu napravil se je v pondeljek dne 29. nov. jednaki „fakelzug“ in svetile so se baje lučice na oknih; se ve da so bile tudi tam izjeme. Po njihovih delih jih hoste spoznali, se veli nekje. In glej! Gospodu Andreju Elsbacherju, odličnemu narodnjaku Slovincu v Laškem trgu, čestitalo je h godu isti večer ob polu najstih ponoči neko našuntano nemškutarsko revče, vrglo je kamen limonine velikosti v drugo nadstropje iskajoč svetlavo; kamen potrupil je dve šipi spalnice otročje; in nij se čuditi, če otročiče strah prevzame. Shranjen je „corpus delicti“ in g. Elsbacher ga rad vsakemu celjskemu, laškemu in drugemu kulturonoscu pokaže. — Nemškutarstvo! ošabnost in praznoglavnost tvoja je velika! Lep je ta faktum, ki živo spominja na leto 1869, ko smo prišli k veselici v zdaj uže uzaspalo Laško čitalnico in tam od dokazano najetih postopačev napadeni bili, in ko se je po noči sredi savinskega mosta pivovarski sodec privaril, da bi se peljaje prekopicnili čez nja.

Grdo bi zarezala tetka „Tagespošta“ in v koliko večje meri zagodrnjala, če bi se nasprotno kje kakemu nemškukutonoscju jednacega pripetilo, „Ah die Bildung!“

Iz Zagreba 6. dec. [Izv. dop.] Štiri tedne je minilo denes, kar nas je bil strašni potres obiskal. Prebili smo menda teško dobo in duhovi so se popolnem pomirili. Popravljanja hiš napredujejo; večji del le krpanja, ker večja dela se morajo do spomladi odložiti. Mnogo hiš se ne bo dalo popraviti, treba jih bode torej podreti. — Da se za Zagrebčane nabira med avstrijskimi Slovani, ki so sami podpore potrebni, nareja na vsacega dober vtis. Denašnji „Obzor“ citira vaša dva dopisa o tem iz Gorice in iz Sofije.

Sicer je pa videti, da potres naše vlade nij nič potresel. Ona se zdaj še bolj čuti kot prej in oficijalne „Narodne Novine“ nijso nikoli tako rade in tako grobo z „Obzorom“ polemizirale, kakor zdaj po potresu. Ravno tako so naši Starčevičevci ostali stari intranzigenti, a naš Vukovarski „Sremski Hrvat“ se prej ko slej slepo na Srbe ljuti.

Domače stvari.

— (Volitve v kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico.) Volilna komisija naznanja, da je imenik volilcev za trgovinsko in obrtniško zbornico kranjsko uredila. Imenik bode od 12. decembra do 26. decembra 1880 pri davkarijah (v Ljubljani pri magistratu) javno na pregled izpostavljen. Če kdo, ki ima volilno pravico, nij vpisan, naj reklamira. V trgovskem oddelku imajo volilno pravico vsi bankirji, menjači, trgovci, spediterji, štacunarji, zalógarji, trgovski agenti, zavarovalničarji, apotekarji, transportni podvzetniki, če plačajo v Ljubljani 10 gld. 50 kr., a drugod po Kranjskem če plačajo 8 gld. 40 kr. letnega direktnega davka brez priklad od svoje trgovine. — V obrtniški oddelki volijo pa vsi, ki od svojega obrta plačajo vsaj 4 gld. 20 kr. obrtniškega davka.

— (Čitalnica v Spodnji Šiški) ima v nedeljo dne 19. decembra v čitalničnih prostorih pri „Guziju“ občni zbor, h kateremu društvenike vabi.

— (V Kamniku) je nastopil novoimenovani notar dr. Karel Schmidinger zadnjo nedeljo svoje notarstvo.

— (Iz Poddrage pri Vipavi) se nam piše: Občni zbor tukajšne kmetijske čitalnice bode v nedeljo 12. t. m. popoldne ob 4. uri, h kateremu se vsi gospodje družabniki vabijo. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora in pregledovalcev računov. 5. Posamezni nasveti.

— (Iz Postojne) se nam piše: V Postojni se je osnovalo ognjegasno društvo. Načelnik je imenovan narodnjak g. Vičič, kljubu pritisku nemčurjev, ki so agitirali za doktorja Cicerona.

— (Zgorel.) Zadnjo soboto je zgorela na Malej Slivnici pri Laščah koča štev. 15. V njej je ležal 68letni bolnik Jurij Lunder, kateri je zgorel, ker ga iz goreče kože nij bilo mogoče rešiti.

— (Nesreča.) Piše se nam: Na železničnej progi med St. Petrom in Ležečami unesrečil je soboto popoldne partijini vodja Kurel. Selil se je na Ležeče, ter baš vozil svoje imenje z železničnim vozom na novi svoj stan. On sam sedel je pri tej priliki spredaj na vozu na vreči krompirja. Pri 3. predoru (tunelu) pa se prevaga in pade tako nesrečno pod voz, da mu je kolo šlo čez vrat, ter strlo mu spodnjo čeljust, da je sirote takoj obležal mrtev. Nesrečneža prepeljali so v Št. Petersko mrtvašnico.

— (Na smrt obsojen.) V Celji je bil dné 4. decembra Franc Meško iz Ragosnice na smrt obsojen, ker je dné 8. novembra svojo bolno ženo usmrtil. Morilec se je udal in tudi nij nič kesanja kazal. Rekel je, da jo je umoril, ker jej nij imel kaj jesti dati. Ravno tako miren, kakor je vse pripovedoval, slišal je tudi, da bode obešen.

— (Uboj.) Vincar Anton Balažič iz Ljutomer je septembra meseca tovariša Janeza Majena tako z motiko po glavi udaril, da je ta vsled udarca še tist dan umrl. Balažič je bil zarad tega dné 3. dec. v Celji na dve leti teške uječe obsojen.

— (Peter rokodelčič) Poučna povest odraslejši slovenske mladine. Prosto na slovenski jezik preložil Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani. — Takó se zove najnovejša, lična knjižica, ki smo jo ravnokar dobili v

roke ter je nadaljevanje tako imenovane knjižnice za slovensko mladino, katere prvi zvezek je prišel uže lanijskega leta na svetlo pod imenom „Dragoljubci“. V istej obliki in z isto ceno, kakor „Dragoljubci“, imamo zdaj „Peter rokodelčica“ pred seboj, to je: II. zvezek knjižnice za slovensko mladino. Knjižica, ki jo denes tukaj omenjamo, obsega na 96 straneh prav mično in zanimivo povest iz življenja rokodelskih mladencev. Uže iz tega se vidi, da je povest namenjena bolj odraslejši mladini. — Knjižica ima spredaj prav lično podobo „Petra rokodelčica“ trdo je vezana in se dobiva pri „Vrtčevem“ uredništvu (mestni trg štev. 9) in pri bukvarji J. Giontinitu po 45 kr. — Želč, da bi se take našej mladini neobhodno potrebne knjižice nadaljevale, priporočamo „Petra rokodelčica“ vsem prijateljem slovenske mladine v obilo nakupovanje in razširjevanje med našo dobro, se nepokvarjeno mladino.

Razne vesti.

* (Nesreča na lovu.) Iz koroške lavantinske doline se piše: Tukaj je najemnik lova Jakob Tamerl napravil velik lov. Jeden lovcev, Franc Freitag je sedeč na necem štoru iz svoje puške snemal košček brstja, ki je bilo med petelina in puščico zateknilo se. Puška se sproži pri tem in smrtno zadene 16letnega dečka, ki je ravno tačas k lovu prišel bil. Nesrečni strelec se je sam sodnji naznanil.

* (Kazen.) Iz Prage se dunajskim listom poroča: Delavski (socijalno-demokratski) vodja Pecka je bil po noči od dné 5. na 6. decembra v Staromestnih ulicah od čeških mersarskih pomočnikov napaden in tako dolgo tepen, da je kleče s prisego obljubil, da ne bo nikoli več v javnih ljudskih shodih nemirov in združbe delal.

* (Norec v cerkvi.) V prestolnej cerkvi v Münstru, ko se je ravno deseta maša brala, oglasil se je dné 1. dec. neki človek vprijoč: „Moja hiša je hiša molitve a ne jama razbojnikov“ ter je skočil k altarju, odrinil duhovna in hotel tabernakel odpreti. Hitro so pa priskočili štirje možje in so duhovna rešili iz sitnega stanja, prijemši razsajalca in odvedši ga na policijo, kjer so videli, da je zblaznel.

* (Proti mnogoženstvu.) Iz Amerike poroča telegraf, da je predsednik severno-amerikanskih zedinjenih držav, Hayes, izdal ostro naredbo, s katero se ima zatreti razvada v Utahi, kjer vlada še mnogoženstvo (da ima jeden mož po več žená).

Doneski za unesrečene v Zagrebu.

VI. izkaz.

Gg. Franjo Kovač v Ložu 1 gld. 50 kr., M. L. 3 gld. V Litiji nabrano: Gg. Alojz Kobler 5 gld., L. Svetec 5 gld., J. Babnik 1 gld., Necin 1 gld., Jenko 4 gld., Wakonigg 1 gld., Beneš 1 gld., Gregorin 1 gld., A. Potisek 50 kr., J. Koprivnikar 1 gld., N. N. 3 gld., M. Jerešin 1 gld., N. N. 1 gld., Steska 1 gld., R. 50 kr., Pichler 1 gld., Oblak 1 gld., Svoboda 50 kr., D. Pavlič 2 gld.

K temu v V. izkazu štev. 279 izkazanih 284 gld. 27 kr., torej skupaj 320 gld. 27 kr.

Od tega smo včeraj poslali zagrebškemu županstvu tretjih 100 gld.

Daljne doprineske administracija tega lista rada prejema in jih hoče poslati županstvu v Zagreb.

Administracija „Slov. Naroda“.

Listnica opravištva. Gosp. dr. Fr. L. v Pozunu. S poslanimi 10 gld. je vaša naročnina plačana do 15. avgusta 1881.

Najboljši in najcenejši (622—1)

med

na debelo in na drobno prodaja

Oroslav Dolencec,

svečar v Ljubljani, gledališke ulice.

Zaradi denšnjega praznika izide prihodnji list v petek.

Tržne cene

v Ljubljani 7. decembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 42 kr. — reš 6 gld. 83 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 2 gld. 92 kr.; — ajda 5 gld. 34 kr.; — prosa 5 gld. 29 kr.; — krompir 6 gld. 40 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; — maslo kilogram — gld. 86 kr.; — maslo — gld. 74 kr.; — špeš frišen — gld. 60 kr.; — špeš povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedina kilogram 56 kr.; — teletina 48 kr.; — svinjsko meso 44 kr.; — svinjska 100 kilogramov 2 gld. 40 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda + kv. metro 6 gld. 20 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Zahvala.

Za mnogostransko sočutje mej boleznijo ter ob smrti predrage soproge, oziroma matere in sestre

Julije Moll, roj. Krenner,

in za obilo spremstvo pri pogrebu izreka najiskrenejšo zahvalo

(620)

žalujoča rodbina.

Dunajska borza 7. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gld. 70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73 " 70	"
Zlata rente	87 " 05	"
1860 drž. posojilo	131 " 65	"
Akcije narodne banke	825 " 80	"
Kreditne akcije	287 " 80	"
London	117 " 65	"
Srebro	9 " 37½	"
Vapoi	55 " 55	"
C. kr. cekini	58 " 05	"
Državne marke		"

Božičnih in novoletnih daril

na veliko izber

ima

KARL S. TILL

pod Trančo 2.

Posebne albume za fotografije najmodernejše in krasno vezane s patentirano zapono. Najrovesje, kar se tiče papirja Theur & Hardtmuth. 200 slik iz Drazdanske galerije v vrlo elegantnej enveloppi. Molitvene knjižice, krasno vezane v slonovo kost, ebenovino biserno matico, baržun ter usnje. Spisi za mladino, knjižice s podobami, spomenski pesniki in pravljicami, najfinejše galant rojko blago od usnja, prava zlata peresa in rejongi, pisne mape itd. itd.

(621—1)

Tužba.

6. decembra:

Pri Sionu: Gregorič iz Dunaja — Engelhofer, Micht iz Grada.

Avstrijski najboljši

sladni izlečki,

(606—2) pravi štajerski

bonbon

od planinskih zelišč in trpotca, zoper kašelj, hr. pavost, boleznijo v pljučah, vrata in prsih ter jetiko od

Jurij Froscha v Gradci.

Moj sladni bonbon stoji na razpolaganje vsakemu profesorju, doktorju ali kemiku, da ga preišče. — Zahteva se naj tedaj samo „z nova zboljšanega sladnega bonbona“ od Jurij Froscha v Gradci.

Ob enem dovoljujem se priporočiti svoj

trpotčev sok,

velika steklenica gld. 1.— z navodilom za majhena .50 } rabo.

Priporočam tudi svoje

kandile.

Fabrika in zaloga, od koder se pošilja, je v Gradci: Lagergasse št. 19.

Zaloga v Ljubljani: Julij pl. Trnkoczy, lekar; J. Weidlich, M. Achtschin, Fr. Fortuna, Jos. Schlaffer, J. Luckmann

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovica in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahte vami; isti ozivi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kisloto riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

10 let sem bolehal za boleznijo v želodci, ki mi je prouzročila zlatenico. Zdravniki so dejali, da sem bolan na vranici, a pomagali mi niso. Nijsem mogel ni spati ni jesti, s kratka, jako sem bil slab. A nasvetovani življenski balzam dr. Roze mi je odstranil vso bolezen; zdaj sem zopet zdrav in močan kot mladenič.

Sukorad. (Mlada Boslava.)

F. Šembera.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: Vilj. Mayr, lekar; G. Piccoli, lekar; Jos. Svoboda, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. V Kameniku: Jos. Močnik, lekar. V Gorici: G. B. Pontoni, G. Cristofolletti, lekarja.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje abscesa in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavja; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črmati tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in ledjih, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skatljicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

(361—12)

Tinctura Rhei. Comp. vulgo FRANCOVA ESENCA

ki jo izdeluje

Gabriel Piccoli,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani na dunajske cesti.

Pomagala je uže mnogo tisoč ljudem k zdravju, kakor se lahko dokaže iz mnogih pohvalnih pisem.

Ta esenca ozdravi boleznijo v želodcu in v spodnjem životu, grižo, krč, želodčevo in prehodno mrzlico, zabasanje, hemorjide, rumenico itd., vse boleznijo, ki znajo smrtno postati, ako se za časa ne ozdravijo. (490—10)

1 sklenica velja 10 kr.

Naroči se pri Gabriel Piccoli-ju, lekarju „pri angelu“ v Ljubljani, na dunajske cesti, s poštnim povzetjem.

Jeden uspeh,

kakeršnega še nij doseglo nobeno zdravilo. — Potrjeno kot izvrstno zdravilo od sto uradnih oblastnij vseh dežel.

Najnovejša zdravstvena poročila našim čitateljem v blag czir.

Zahvala.

Z Ivan Hoffovim zdravstvenim pivom od sladnega izlečka ozdravljen od življenju nevarne telesne slabosti.

Turnhosbach pri Bischhausen-u, dne 16. februarja 1880.

Izvrsten uspeh so imeli Vaši sladni izdelki pri mojej ženi. Tlačila jo je preje zmirom slabost, podobna omotici, je bila trudna, nij se jej zljubilo delati in tudi ne živeti, tako, da sem bil v velikih skrbih; zdaj pa je čvrsta (slabost z omotico se ne vrača več), dela veselo in vstrajno ter doma sama gospodini.

Prosim, pošljite mi povratno 33 steklenic zdravstvenega piva od sladnega izlečka in 10 vrečic sladnega bonbona. Zupnik Iber.

Naj prejme o. kr. dvorni oskrbnik večine evropskih vladarjev, g. Ivan Hoff, o. kr. svetnik, lastnik zlatega križca s krono za zasluge, vitez visokih pruskih in nemških redov. Dunaj, tvornica: Grabenhof 2, tvorniška zaloga: Stadt, Graben, Braunerstrasse 8.

Uradno zdravstveno poročilo

o. kr. garnizonske bolnice št. 23 v Zagrebu o opazovanem uplivanju Hoffovega zdravstvenega piva od sladnega izlečka in Hoffove sladne čokolade. Oba izdelka sta se pokazala pri rekonvalescentih, potem pri onih, ki imajo katär ali so bolni v organih za sopenje in prebavljanje kot izvrstno dijetilno krepilo ter sladna čokolada dobro nadomestuje kavo, kjer se ne more te ordinovati kot preostre; razen tega so pa to čokolado bolniki in rekonvalescenti radi zavzivali za zajutrek, kar se s tem potrjuje. (543—7)

V Zagrebu, dne 23. novembra 1878.

Dr. Isic, štabni nadzornik.

Dr. Kaiser, štabni in zdravnik oddelku.

Cena Hoffovim sladnim izdelkom z Dunaja v kronovine: Zdravstveno pivo od sladnega izlečka z zabojem in steklenicami: 6 steklenic gld. 3.82, 13 steklenic gld. 7.26, 28 steklenic gld. 14.69, 58 steklenic gld. 29.19. Pol kilo sladne čokolade I. gld. 2.40, II. gld. 1.60, III. gld. 1. (Če se več vzame tudi odpustek.) Sladni bonbon 1 vrečica 60 kr. (tudi pol in četrt vrečice). — Prirejena otroška redilna moka gld. 1, koncentrovani sladni izleček gld. 1, tudi po 60 kr. itd. — Popolna sladna kopelj 80 kr. Pod 2 gld. se nič ne razpošilja. Sladni bonbon za prsa, odpravlja uže zaslinjenost, je v plavem papirju.

Zaloga ima: G. Piccoli, Erasm. Birschitz, lekarja; P. Lassnik, H. L. Wenckel, trgovina s specijerskim blagom. — V Gorici: Pietro Venuti.